tis et corꝑis dicitur. Quaſi ideo exulta
bo: quia me totuz chriſtū. ſuſce. dex. t. i.
ſapiētia tua. verbū tuū. In chriſto eñ
homine ſapiētia eſt. ⁊ nos in illo ſumuſ
et cū eo aſſūpti. ſed diuerſo modo. Jlle
ꝑ vnionem ꝑſone. nos ꝑ adoptionez. ⁊
iō i va. vo. i. in veritate queſi a. m. i q̄
oīns viuūt. hec eſt aīa chriſti. quia nil fe
cerunt aīe deo cōnexe. querētes eaz ꝑde
re. Jpſi. ſ. quilibz ꝑſecutores. ⁊ maxīe
iudei i malicia notabiles: qui i capite ⁊
in apl'is animā noſtrā queſierūt. et ideo
introibūt. aīo et deſiderio. i inferiora t.
i. i terrenitatē. Timuerūt eñ ꝑdere ter
ram et locū. et iō occiderūt chriſtū ieſuz
et ierūt ſb terrā que eis ꝓpoſita dñata ē
non ad celos vecti. a terra ſorbēt male
cogitatiōes eorū. q2 de terra ſūt nate in
vna terre. Q. i ſcenū vergunt ⁊ tñ acci
dit eis qd̄ timuerunt. quia et poſt terrā
ꝑdiderut. vñ ſequit. tradēt ⁊ c. quia ex
pugnati ſunt ab hoſtibus. vl' introibūt
in iīe. t. i. in īfernū et preterea tradent.
hi in ma. gla. i. poteſtatē Tyti et veſpa
ſiani. et par. vul. erūt. i. ꝑncipum ſecu
li. qui vulpibꝰ ꝯpantur. vt dñs dicit d̄
herode. Dicite vulpi illi. ⁊ c. ꝑtes hoꝝ
in q̄ erūt iudei. quia chriſtū regē nolu
erunt habere dicentes. Non habemꝰ re
gem niſi ceſarem. Agnū reiecerūt ⁊ vul
pem tenuerūt. vel ꝑ vulpes doloſi itel
ligūtur. Partes ergo vulpiū ſunt duz
ſe doloſis praua voluntate ꝯiūgunt. vl'
par. vul. id ē demonū erunt.

Rex uero letabit' i deo: lauda bunt' oēs qui iurāt i eo: q2 ob ſtructū eſt os loquentiū iīqua

Rex vero. i. chriſtus qui vere ē rex quē
reiecerūt iudei. letabit' et ſi viſi ſunt ſu
ꝑaſſe in deo patre: vnde. ego i patre. et
pat' i me ē. et lauda. i. laudabiles erūt.
qui chriſtū non vulpem elegerūt. oīnſ
qui iu. i eo. i. qui ei pollicent. et vouēt
bonam vitam. Et nota ꝙ ait. iurāt i eo.
non dicit ꝑ eum. ne impare videat' iu
ramentū. ſed ait. qui iu. in eo. ꝓmitten
do ei obſequiū. poſt cauſam leticie ſub
dit. quia obſtruc. vel oppilatū ē. i. ob
ſtructur in iudicio. vt omnis iniquitas
victa obmuteſcet. os lo. iniq̄. i. iudeoꝝ
et paganoꝝ: quia ipſi tūc deſtruent nō
chriſtiani. Nota quia in his duobꝰ v̄
ſibus confert bona et mala diuerſarum
partium

LXIII

In finem pſalmus dauid.

In finez pſal. dauid. Pſalmꝰ
iſte breuit' agit de paſſiōe chri
ſti ⁊ reſurrectōe. vbi totꝰ chri
ſtꝰ loquit'. ſ. caput et corpus. Ut eñ ca
put noſtrū. ita et nos in tribulatōne ro
gamus. et ē pſal. iſte dirigens nos in fi
nem. i. in chriſtum attribuitur dauid. i.
chriſto. qui hic loquit' adiūcta ſibi vo
ce corꝑis. Jntentione monet i paſſio
nibus ſꝑare in dño. Modus biꝑtitus ē
pſal. Primo enumerat que tulerit. et
quō ſe habuerit ꝯtra hec vt i paſſionibꝰ
ſꝑemus in domino. Secundo iudeorū
prauitatem irridet. ibi. Sagitte. Totꝰ
itaqz chriſtꝰ in paſſione orat dicens

Exaudi deus orationez meā cum deprecor: a ti more inimici eripe ani mam meam.

Exaudi orō. m. cū tribulor. Alia littera
Jn hoc audi. eri. a. m. nō quidē vt nō
moriar. ſed a timore ini. ſ. vt eos nō ti
meā qui tñ corpus poſſunt occidere. ſꝫ
te qui corpꝰ ⁊ animaz potes ꝑdere. hoc
mō eripit' iſte: etiā cū occidit'. Non eniz
hoīez timet vl' cedit. vel ita ſm litteram
nr̄az. ⁊ diſtiguit' lr̄a alit' Exau. de. or. m.
vt me exaltes. eri. a. m. a ti. ini. ⁊ nō a ti
more mortis. q2 oīs hō horret mortē. cū
id ē quia. deprecor. i. totis viribꝰ precor
Dico eripe qd̄ erit. quia.

Proteriſti me a conuentu ma lignantium: a multitudine o perantium iniquitatem.

Protexiſti me a cōuen. i. a cōcilio mali.
. vt ꝯcilijs iudeoꝝ. et a mlti. oꝑ. actu.
iniquitatem. vt eum occiderent qui eis
tot bōa fecerat. hoc qd̄ hic dicit'. ſ. ꝑte

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

riſti. in capite factū cernimus qḋ et mem
bra expiunť. hoc exēplo reliqui firmāť.

Quia exacuerunt ut gladium linguas ſuas: intenderūt arcuꝫ rem amarā: ut ſagittent i occultis imaculatum.

Quia vł qui exacue. Q. d. Quid enī illi fecerūt tibi: vtiqꝫ mala. Quia exacue. vł ita ꝯti. Qui ſunt malignātes: ⁊ opantes Qui exacu. lin. ſu. vt gla. Apte i clamando morté: et ita ſi nō manibꝰ linguis occiderūt. ⁊ loquiť hic chriſtꝰ. ⁊ itenderūt arcū. i. dolos. Arcus enī occulte: gladiꝰ apte fezit ré amarā. licet v̄ba ſint dulcia. Geſtant enī mel i oꝛe aculeū i doꝛſo. Q. occultas iſidias pauerūt. ſ. vt p diſcipulū traderet qḋ é res amara: vt ꝯuius ꝓditoꝛ ſit. Ad quid itenderūt: vt ſagit. i occ. quātū ad ſuā opinioné p diſciplin: ⁊ huiuſmōi oīa faciētes: vt nil feciſſe videréť qué: ſ. imacu. iō eēt eis timēdū magna iniquitas iudeoꝝ hic oſtendiť: et iō iexcuſabiles ſunt. Intenderūt arcum: ⁊ ſic perficient: quia

Subito ſagittabūt eum: ⁊ nō timebunt: firmauerūt ſibi ſermonem nequā

Subito vł repēte. i. iſidioſe q̄i iopinati: q̄ſi nō ꝓuiſi. ſagitta. e. Q. neſciēté: vt eis videť qui ſe credunt deū fallere qua ſi ſcelus implebunt ⁊ inde: nō timebunt O coꝛ durū occidere velle homiem qui moꝛtuos ſuſcitabat: et inō nō timere. Jō non timét: quia firma. obſtinatione: nō veritate nullo modo: nec etiā p iudicem obmittere volentes qui multa egit: vt refrenareńť: nec miraculis moti fuerunt. ſer. neq̄ꝫ. vł malignū vt reus eſt moꝛtis. vel expedit vt vnus homo moꝛiať ꝓ populo. et hoc: ſibi. i. ad malū ſuū cuꝫ dn̄o cui non nocuerunt: ſed ſibi cum dicunt: Sanguis eius ſuper nos: et ſuper fi. no. Deinde exponit q̄liter arcuꝫ intenderūt.

Narrauerunt ut abſconderent laqueos: dixerunt quis uidebit eos.

Narrauerunt vł diſpoſuerūt ꝓus apud ſe: poſtea cum diſcipulo. vt abſconderét laque. ita dicentes. Si diſcipulus tradit ſi romani crucifigūt. Quid ad nos: Jſte eſt mos maloꝝ. Qui enim doluꝫ parat putat fallere. vnde ſequiť. dixerunt quiſ vid. eū. ſ. laqueos. i. quis poterit cauere Putabant eum latere qué occidebant. ideo putabāt eū non videre. Quia

Scrutati ſunt iniquitates: defecerūt ſcrutantes ſcrutinio.

Scrutati ſunt iniq̄. ſ. quomō accuſarent iuſtum per falſos teſtes. vel quomō euꝫ pderent. ⁊ ne mūdus poſt eum iret. Dicebāt enī per diſcipulum tradať a iudice occidať: ⁊ ita nihil ad nos. Scruta. ſunt iniqui. ſed ipſi ſcrutantes defe. in ſcrutinio. i. ſuo prauo ꝯſilio. vel ita Scrutati ſunt iniqui. ipſi dico ſcrutātes ſcrutinia i acerba: ⁊ occulta ꝯſilia: ſed quāto acutius cogitant: tanto plus defecerūt a veritate. ſ. et equitate: ⁊ in tenebris mergūť quia deum non vident. et ideo putant ſe non videri a deo.

Accedet homo ad coꝛ altum: ⁊ exaltabitur deus.

Accedet homo ad coꝛ altū: vel et coꝛ altū. Q. d. qui ſcrutatur iniqua defecit: ſꝫ ecōtra. homo ſcrutans bonū accedet ad coꝛ altū. i. ad. altum coꝛdis intellectū: vt qui res diuinas pquirit: qḋ eſt ad coꝛ altum ire vbi non deficit: ſed creſcit. et eo pueniť: vt ab eo ſūmꝰ: ⁊ omnipotés deꝰ eſſe credať. vnde ſequiť. et exaltabiť deꝰ. ſ. in coꝛde eius. Dominus enim non in ſe. ſed in coꝛde homīs grandeſcit Vł ita Scrutati ſūt. ſꝫ fruſtra quia hō chriſtus qui nō patereť niſi homo eēt accedet ſpōte ad paſſioné. et cor altū. erat ei. i. ſecretum cor. q2 hoc faciebat ſꝫm altum conſilum. obtiens vł hominem. i. formam humanam in qua ſeruient ſeruanſ intus deū id é dei formā. cuius potentia ſuſci-

taretur.et exal.deus.in reſurrectōe.Q.
occidit. vt homo in paſſione.et ipſe idē
exaltatur vt deus in reſurrectōne.vel ita
ɔtiñ.nō mutata ſententia: quia chriſtus
cognoſcebat laqueos eoꝝ.Cur ergo pre
ualuerunt? Quia voluit.⁊ hoc eſt.quia
accedet homo chriſtus.⁊c̄.

Sagitte paruulorū facte ſunt plage eorum: ⁊ infirmate ſunt contra eos lingue eorum.

Sagitte paruuloꝝ facte. Secūda pars.
vbi enumeratā iudeoꝝ prauitatē irridet
qui magis turbati ſunt annūciata reſur
rectione·iuſti vo letati. Q. ſcrutati ſunt
ſed plage eoꝝ fa.ſunt ſicut ſa.puuloꝝ.i.
nil nocuerūt:vt canne pueroꝝ.⁊ ling.e.
quibus dixerūt cuſtodib⁹.dicite:nobis
dormientibus: venerunt diſcipuli eius
et furati ſunt eum. infirmate ſunt cōtra
eos.i.ad verecundiā eoꝝ.Si eñ dormi
erunt qūo videre potuerūt? Si vo nihil
viderūt qūo teſtes fuerūt? Cōtra ſe ergo
mentiendo locuti ſunt.vł ling.e.ɔtra.e.
infir.ſunt.virtute reſurrectōnis mee in
omnibus que contra me dixerunt. Hoc
patet ꝙ firmauerūt ſibi ſermonē nequaꝫ
Dico exaltabitur deus et deo exaltato:et
viſis miraculis.

Cōturbati ſunt omnes qui vi-debāt eos: ⁊ timuit omnis hō.

Conturbati ſunt:etiaꝫ omēs qui vid.e.
ɔfuſos.i.qui intelligebant eos defeciſſe.
Alij de illis turbātur et ipſi tñ nō peni-
tent.ɔturbati. fuerūt illi qui ſalutis ſue
ɔſilium querētes dixerūt. Quid faciem⁹
viri fratres?et timuit deū oīs homo.i.
vtens ratione. Qui ergo nō timuit non
fuit homo.i.ratione vſus. Sed ſi timet
homo deū:non eum terreat hō quin an-
nūciet ſicut apłi quib⁹ cōminabātur pn-
cipes ſacerdotū dicentes.ne predicarent
in nomie ieſu. Non ideo deſtiterunt pre
dicare vndi ſequitur.

Et annūciauerunt opera dei: ⁊ facta eius intellexerunt.

Et annūciauerūt predicatores eruti a ti
more inimici. ſed timentes deū opa dei
i.reſurrectionē et aſcenſionem.⁊c̄.et in-
tellex.fac.e.eſſe diuina non hoīs.ſ.cur
paſſus. Cur nō deſcendit d cruce. Quia
moriendū erat et reſurgendum qd tunc
non fuit intellectum.

Letabitur iuſtus in domino: et ſperabit in eo:et laudabūtur omnes recti corde.

Letabitur iuſtus. Hic oſtendit pmiſſio
iuſtoꝝ.et eſt cōcluſio ex predictis. Q.d.
reſurrexit chriſtus.et inde. Letabitur iu
ſtus in do.iam nō triſtis eſt iuſtus. Si
cut fuit crucifixo dño. ſed letatur ⁊ ſpat
quia oīa manifeſta ſunt. vñ ſequitur. et
ſpa.in e.et in futuro qñ pu erſi dānabūt
lauda.vel exultabunt re. coꝛ. quibus
p oīa placet deus·oēs hoc addit.ne pu
tes de ſolis apłis dici. ·LXIIII·

In finē pſal.dauid canticū hieremie: et aggei: et ezechielis de uerbo peregrinatōis:uel de populo tranſmigrationis: alia littera cum inciperent proficiſci.

In finem pſal. Dauid. canticū
Hieremie.et aggei. et ezechieł
d verbo pegrinationis.vel de
populo trāſmigratōis. alia littera cū in
cipent pficiſci. Sicut legitur i hyſtorijs
veteris.t.nabuchodonoſor rex babylo-
nioꝝ. filios iſrael captiuauit.eoſqꝫ euer
ſa hierłm i babyloniā trāſtulit i q̄ capti-
uitate q̄draginta annis detēti ſūt. Cuius
captiuitatis cā ad litteraꝫ fuit verbū qd
dictū ē in aula nabuchodonoſor.vt cuꝫ
diceret oēs gētes debere ei ſubijci.dictū
eſt ꝙ iudei rebelles eſſent vel erāt. et ido
eos captiuauit.ideo dicitur i futuro de
vbo pegrinatōis. hanc aūt captiuitateꝫ
Hieremias futurā predixit et preſentē vi
dit ⁊ pteritā q̄druplici alphabeto in tre-
nis deplorauit. phetauit etiā hieremi-
as p⁹ q̄draginta annos redituꝫ populū
in hierłm. Int captiuos vero erant qui-

dam ꝓphete.ſ.Aggeus.Ezechyel:⁊ alij
qui de babylonia reditū ītellexerūt in hie
ruſalē:et predixerūt atq̄ʒ cū alijs ꝯpletis
lxx.annis captiuitatis:ꝑmittēte Cyro re
ge ꝑſarū hierl'm:eoꝝ quidā redierūt atq̄ʒ
Aggeo:et alijs ꝓphetis exhortātibꝰ reſti
tutū ē templū. Huic hyſtorie alludit ti
tulus.Sed qm̄ ī figura nr̄a oīa ꝯtigebāt
illis:hec potiꝰ ad nos ſpūali ē ſūt referen
da.Sciendū itaq̄ʒ ē duas eſſe ſpūales ci
uitates ī pſenti.vnā maloꝝ que incepit
a Caym:⁊ dicit̄ babylonia.Alteram bo
noꝝ que cepit ab Abel:⁊ dicit̄ hierl'm.ͥ
Illiꝰ ciues facit cupiditas:hierl'm ciues
facit charitas.Que licet ſint mixte corꝑe
ſeꝑate ſūt mēte:quaꝝ vna ꝑegrinat̄ ī al
tera:⁊ captiua tenet̄.Quādiu enī ſumꝰ ī
hoc corꝑe ꝑegrinamur a dn̄oͥ qui de ba
bylonia ad hierl'm ſuſpiramꝰ.i.ð ſeculo
et corꝑe peccati ad celū.Huꝰ aūt ꝑegri
natiōis et ſuſpirij nr̄i fuit cauſa.v̾bū qð
dixit diabolꝰ ꝑmis parentibꝰ eritis ſicut
dij.ͥ De hac tn̄ captiuitate īcipit redire:
qui īcipit amare.Charitas enī ad reditū
mouet pedē:et ſicut filij iſrl' ꝯpletis.lxx.
annis ſb̄ ieſu ſacerdote magno redier̄:ita
⁊ nos chriſto duce qui in ſeptuageſima
ſeptima generatiōe.ſʒm Lucā natus ē re
dire incipimꝰ:donec in futuro ꝯſumato
huꝰ vite ſeptenario.hedis poſitis in ſi
niſtra:nos ī dextera dei collocemur.hāc
ſpūalē reſurrōnē ītellexerūt ꝓphete pre
dicti figurari.ī illa actuali:⁊ ꝓ iſta maxi
me exultauerūt.vn̄ ī titulo ponit̄ canti
cū.et ē ſenſus.Pſal.iſte dirigens nos in
finē.i.ī ꝯſūmationē ſeculi ē dd.⁊ ē canti
cū.i.exultatio que ē vox redeūtis popu
li.ͥ Et hoc canticū ē de ppl'o trāſmigrati
onis.i.qui trāſmigrauit ð celo ad terrā
de ꝑfectiōe ad miſeriā vl' ꝯfuſionē:vl' de
v̾bo ꝑegrinatōis.i.de ppl'o ꝑegrināte:ꝑ
illud v̾bū:eritis ſicut dij.canticū dico.
habitū tūc.cū incipent.mēte ꝓficiſci.de
babylonia huꝰ mūdi.Q.nō mō ē canti
cū:q̄ꝛ ꝑegrinati ſūt:ſed q̄ꝛ redire īcipiūt
Incipit aūt exire qui īcipit amare.Chari
tas facit ciuē hierl'm:cupiditas babylo
nis.⁊ ſic ergo corꝑe ꝑmixti deſiderio ſūt
ſeꝑati.⁊ hoc cāticū ē Hieremie.⁊ Aggei
vel Ezechiel'.Alia lr̄a.ͥ ᵃ Hieremias int̄
ꝑretat̄ excelſus:et ſignificat illos qui di
cūt nr̄a cōuerſatio in celis eſt.ᵃ Aggeꝰ fe
ſtus dei:⁊ ſignificat illos qui ſūt ſpe gau
dentes.qui in reliquijs cogitationū dieʒ
feſtū agunt domino.Ezechyel roborauit
me deus:et ſignificat illos qui ſūt robo
rati in dn̄o.hoꝝ taliū ē canticū hoc.vel
ad litterā.Canticū ē illorū ꝓphetaꝝ qui
ꝓphetizauerūt reditū in hierl'm:in quo
intellexerūt ſpūalem liberationē de qua
potiſſimū gaudebant.¶ Intentio ꝓphe
te eſt nos conſolari in hoc exilio ne quis
deſꝑet:quia certificat reditum ⁊ per quē
fiat:et que diuitie ſint reuerſis.Modus
biꝑtitus eſt pſalmꝰ.Primo affirmat re
dituʒ et precatur.Secūdo laudes dei et
v̾tutes deſcribit ibi.Spes oīuʒ.In voce
ergo reuertentiū ꝓpheta letꝰ cātat dicēs

TE decet hymnus deus i
ſyon:⁊ tibi reddetur uo
tum in hieruſaleʒ:exau
di orationem meam ad te om
nis caro ueniet.

Te decet hymnꝰ ⁊c.ͥ Et quia de ſeptuage
ſima mentionē fecimus.Sciendū eſt.ij.
ſeptuageſimas in ſcā eccleſia memorari.
vnam ſignificatam:et duas ſignificātes:
quaꝝ vna in figura preceſſit.ſ.ſeptuage
ſima captiuitatis iudaice.Altera ī repre
ſentatione obſeruatur ab eccleſia:que in
cipit a circūdederunt me.et terminat̄ in
ſabbato in albis quā obſeruat eccleſia in
repreſentatione ſpiritualis noſtre capti
uitatis qua captiui ſumus:dum in cor
pore a domino ꝑegrinamur.quā eandē
figurauit.lxx.iudeoꝝ:et ſicut iudei ante
finem.lxx.annorū licentiam et facultateʒ
reuertendi habuerūt.Cyro ꝑmittente:et
eiſdem.lxx.cōpletis plene redierunt ieſu
duce:ita et nobis ante finem ſeptenarij
huius ꝑegrinationis.Per chriſtū rede
undi libertas eſt preſtita:cuius morte
redempti ſumus iam ſecundum animas
et ſpe liberati.Sed completo ſepte

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf